

VABARIIGI VALITSUS

M Ä Ä R U S

Tallinn, Toompea

2011 nr.

Otepää looduspargi kaitse-eeskiri¹

Määrus kehtestatakse "Looduskaitseaduse" § 10 lõike 1 alusel.

1. peatükk
ÜLDSÄTTED

§ 1. Otepää looduspargi kaitse-eesmärk

(1) Otepää looduspargi (edaspidi *kaitseala*) kaitse-eesmärk on:

1) kaitsta, säilitada, taastada, uurida ja tutvustada Otepää kõrgustikule iseloomulikke loodus- ja pärandmaastikke, looduse mitmekesisust ja looduse üksikobjekte; aidata kaasa säästva puhkemajanduse ja elukeskkonna arengule ning tasakaalustatud keskkonnakasutus;

~~1)2)~~ 2) kaitsta nende liikide elupaiku, mida Euroopa parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7-25) nimetab I lisas.; kanakull (*Accipiter gentilis*), laanerähn (*Picoides tridactylus*); laanepüü (*Bonasa bonasia*), sookurg (*Grus grus*), hiireviu (*Buteo buteo*);

~~1)3)~~ 3) kaitsta elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7-25) nimetab I lisas. Need elupaigatüübid on looduslikult rohkeoitelised järved (3150), niiskuslembesed kõrgrohustud (6430), siirdesood ja õõtsiksood (7140), allikad ja allikasood (7160), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodusmetsad (9010*), vanad laialehised salumetsad (9020*), rohunditerikkad kuusikud (9050), okasmetsad moreenkõrgendikel (9060) soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080), siirdesoo- ja rabametsad (91D0), lammi- ja lodumetsad (91E0*), laialehised lammimetsad kaldavallidel (91F0). Direktiivi 92/43/EMÜ II lisas nimetatud liigid, mille elupaiku kaitstakse, on: harivesilik (*Triturus cristatus*), mudakonn (*Pelobates fuscus*); harilik hink (*Cobitis taenia*), suur-kuldtiib (*Lycaena dispar*), suur-rabakiil (*Leucorrhinia pectoralis*).

~~1)4)~~ 4) kaitsealuseid liike ja nende elupaiku, , veelendlane (*Myotis daubentoni*), laanerähn (*Picoides tridactylus*), ainulehine soovalk (*Malaxis monophyllos*), Russowi sõrmkäpp (*Dactylorhiza russowii*), väike käöpõll (*Listera cordata*), soohiilakas (*Liparis loeselii*), kõdu-koralljuur (*Corallorhiza trifida*), kollane kivirik (*Saxifraga hirculus*), täpiline sõrmkäpp (*Dactylorhiza cruenta*), sile tondipea (*Dracocephalum ruyschiana*), roheline kaksikhammas (*Dicranum viride*), purpurmaakeel (*Geoglossum atropurpureum*); liike...

~~1)5)~~ kaitsta ja säilitada Pühajärve mõisa parki ja kaitsealale jäävaid kaitstava looduse üksikobjekte.

(3) Kaitseala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele 24 sihtkaitsevööndiks ja 3 piiranguvööndiks.

(4) Kaitsealal tuleb arvestada "Looduskaitseaduses" sätestatud piiranguid käesolevas määruses sätestatud erisustega.

§ 2. Kaitseala asukoht

(1) Kaitseala asub Valga maakonnas Otepää vallas Arula, Kastolatsi, Kääriku, Mägestiku, Mäha, Märdi, Nüpli, Otepää, Pedajamäe, Pilkuse, Pühajärve, Raudsepa, Sihva ja Vana-Otepää külas, Palupera vallas Miti, Neeruti, Nõuni, Päidla ja Räbi külas, Puka vallas Kibena ja Meegaste külas, Sangaste vallas Mäeküla, Pringi, Restu, Risttee ja Ädu külas.

(2) Kaitseala välispiir on esitatud kaardil määruse lisas³.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.

2. peatükk KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 4. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida, korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi ning pidada jahti kogu kaitsealal.

~~1)2)~~ Füüsilise isiku või eraõigusliku juriidilise isiku omandis oleval kinnisasjal viibimine on lubatud, arvestades „Asjaõiguseaduses” ja „Looduskaitseaduses” sätestatud.

~~1)3)~~ Kaitsealal on lubatud telkimine ja lõkke tegemine:

1) kinnisasja omaniku ja kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud kohtades, välja arvatud käesoleva määrusega sätestatud juhtudel sihtkaitsevööndites;

2) kinnisasja omaniku või valdaja loal, välja arvatud käesoleva määrusega sätestatud juhtudel sihtkaitsevööndites;

(4) Kaitseala teedel on lubatud sõidukiga sõitmine. Väljaspool teid sõitmisel tuleb arvestada alljärgnevat tingimusi:

1) mootorsõidukiga sõitmine väljaspool teid ja maastikusõidukiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitse-eeskirjaga lubatud tegevustel, kaitseala kaitse korraldamise ja valitsemisega seotud tegevustel, liinirajatiste hooldamiseks vajalikel töödel, metsa- ja põllumajandustöödel;

2) muudel juhtudel on mootorsõidukiga ja maastikusõidukiga sõitmine väljaspool teid lubatud kaitseala valitseja ja kinnisasja valdaja nõusolekul.

(5) Kaitseala veekogudel on lubatud sisepõlemismootorita ujuvvahendiga sõitmine.

Sisepõlemismootoriga ujuvahendiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemisega seotud tööde tegemisel ja kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel. Kaitseala valitseja nõusolekul on Pühajärvel lubatud ühe sisepõlemismootoriga veesõiduki kasutamine turistide teenindamiseks.

§ 5. Keelatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja kõlviku sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid;
- 3) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 4) anda nõusolekut väikehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
- 5) anda projekteerimistingimusi;
- 6) anda ehitusluba;
- 7) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee-erikasutusluba, ehitusluba või nõusolekut väikehitise ehitamiseks.

§ 6. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt „Haldusmenetluse seadusele” õiguspärast ootust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

(3) Keskkonnaministeeriumil või Keskkonnaametil on keskkonnamõju hindamise järelevalvajana õigus määrata kaitseala kaitseks keskkonnanõudeid, kui kavandatav tegevus võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit.

3. peatükk SIHTKAITSEVÖÖND

§ 7. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Kaitseala sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on kakskümmend kolm sihtkaitsevööndit:

- 1) Arula sihtkaitsevöönd;
- ~~1~~2) Kiriku sihtkaitsevöönd;
- ~~1~~3) Kolmjärve sihtkaitsevöönd;
- ~~1~~4) Kortina sihtkaitsevöönd;
- ~~1~~5) Kukemäe sihtkaitsevöönd;
- ~~1~~6) Kääriku sihtkaitsevöönd;
- ~~1~~7) Kösti sihtkaitsevöönd;
- ~~1~~8) Murru sihtkaitsevöönd;
- ~~1~~9) Mädajärve sihtkaitsevöönd;

- 10) Palu sihtkaitsevöönd;
- 11) Pilkuse sihtkaitsevöönd;
- 12) Pringi sihtkaitsevöönd;
- 13) Päidla sihtkaitsevöönd;
- 14) Päästjärve sihtkaitsevöönd;
- 15) Pühajärve sihtkaitsevöönd;
- 16) Restu sihtkaitsevöönd;
- 17) Sokka sihtkaitsevöönd;
- 18) Trommi sihtkaitsevöönd;
- 19) Tsorro sihtkaitsevöönd;
- 20) Tuisu sihtkaitsevöönd;
- 21) Vana-Otepää sihtkaitsevöönd;
- 22) Voki sihtkaitsevöönd;
- 23) Välkjärve sihtkaitsevöönd.

§ 8. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk

(1) Pring, Päästjärve, Välkjärve, Päidla, Tsorro, Voki, Vana-Otepää, Murru, Tuisu, Sokka Kolmjärve ja Kösti sihtkaitsevööndite kaitse-eesmärk on ökosüsteemide arengu tagamine loodusliku protsessina ning kaitstavate liikide elupaikade kaitse.

(2) Kukemäe, Kääriku ja Pilkuse sihtkaitsevööndite kaitse-eesmärk on maastikuilme säilitamine, pool-looduslike koosluste taastamine ja säilitamine, väljakujunenud looduslike koosluste kaitse ja kaitsealuste liikide kaitse.

(3) Arula, Kortina, Palu, Restu ja Mäda järve sihtkaitsevööndite kaitse eesmärk on seal välja kujunenud koosluste säilitamine või taastamine, looduse mitmekesisuse säilitamine ning kaitsealuste liikide kasvukohtade ja elupaikade kaitse.

(4) Pühajärve sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on seal väljakujunenud looduslike koosluste säilitamine, maastikuilme säilitamine, pool-looduslike koosluste taastamine ja säilitamine ning kaitsealuste liikide ja kaitstavate looduse üksikobjektide kaitse

§ 9. Lubatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on lubatud kuni 60 osalejaga rahvaürituse korraldamine, selleks kaitseala valitseja nõusolekul ette valmistatud ja tähistatud kohas. Rohkem kui 60 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ette valmistatud kohas ning rahvaürituse korraldamine selleks ette valmistatud ja tähistatud kohas ning rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul.

(2) Sihtkaitsevööndis on lubatud poollooduslike koosluste hooldamine ja taastamine

(3) Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:

- 1) olemasolevate ehitiste ja maaparandussüsteemide hoiutööd ning veerežiimi taastamine;
- 2) Kukemäe, Kääriku ja Pilkuse sihtkaitsevööndites kaitsealuste liikide elutingimuste ja elupaikade väljakujunenud seisundi säilitamiseks vajalik tegevus;
- 3) Arula, Kortina, Palu, Restu ja Mäda järve sihtkaitsevööndites metsakoosluste kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile;
- 4) rajatiste püstitamine Kääriku, Pühajärve, Pilkuse sihtkaitsevööndis. Mujal on rajatiste püstitamine lubatud kaitseala ning õppe- ja matkaradade tarbeks;

- 5) tehnovõrgu rajatise püstitamine kaitsealal paikneva kinnisasja või kaitseala tarbeks;
- 6) Pühajärve sihtkaitsevööndis kaitstavate looduse üksikobjektide ilme ja seisundi parandamiseks vajalikud tegevused

§ 10. Keelatud tegevus

Sihtkaitsevööndis on keelatud:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine, välja arvatud käesoleva kaitse-eeskirja §-des 4, 9 ja 11 lubatud tegevus;
- 3) telkimine ja lõkke tegemine selleks ettevalmistamata ja kaitseala valitseja poolt tähistamata kohtades.

§ 11. Vajalik tegevus

- (1) Sihtkaitsevööndites poollooduslike koosluste esinemisaladel on koosluste ilme ja liigikoosseisu taastamiseks ja säilitamiseks vajalik niitmine, loomade karjatamine, puu- ja põõsarinde harvendamine. Poollooduslike koosluste niitmine on lubatud alates 25. juunist, kui kaitsekorralduskavas või liigi tegevuskavas ei ole sätestatud teisti.
- (2) Pühajärve, Kääriku ja Karja sihtkaitsevööndites on vajalik puu- ja põõsarinde kujundamine vaadete avamiseks.

4. peatükk PIIRANGUVÖÖND

§ 12. Piiranguvööndi määratlus

- (1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.
- (2) Kaitsealal on kolm piiranguvööndit:
  - 1) Miljööväärtuse piiranguvöönd;
  - ~~1)2)~~ Tavaala piiranguvöönd;
  - ~~1)3)~~ Pargi piiranguvöönd.

§ 13. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

- (1) Miljööväärtuse piiranguvööndi kaitse-eesmärkideks on looduse mitmekesisuse ja kõrge miljööväärtusega avatud maastikuilme säilitamine, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse, alale ajalooliselt iseloomuliku maakasutuse ja asustusstruktuuri säilitamine;
- (2) Tavaala piiranguvööndi kaitse-eesmärgiks on looduse mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine ning kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse;
- (3) Kaitsealuste üksikobjektide kaitse;
- (4) Pargi piiranguvööndi kaitse-eesmärk on Pühajärve mõisa pargi kaitse;
- (5) Piiranguvööndi metsa kaitse-eesmärk on liikide ja vanuse mitmekesisuse ning maastikuilme säilitamine.

§ 14. Lubatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on lubatud:

- 1) majandustegevus;
- 2) kuni 100 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas;
- 3) biotsiidi, taimekaitsevahendite ja väetiste kasutamine, välja arvatud metsamaal, poollooduslikul rohumaal, veekogus ja veekaitsevööndis;
- 4) maapõue kasutamine oma kinnisasja piires.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud:

- 1) rohkem kui 100 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas;
- 2) raadamine endistel kasutuseta põllumaad, lagealadel või järvevaadete avamiseks, trassihoidustöödeks ja poollooduslikel kooslustel koosluse hoolduseks;
- 3) puuvõrade või põõsaste kujundamine ning puittaimede istutamine ja raie Pargi piiranguvööndis;
- 4) uue maaparandussüsteemi ja veekogu rajamine;
- 5) veekogu veetaseme ja kaldajoone muutmine;
- 5) invasiivse võõrliigi tõrjeks herbitsiidi kasutamine;
- 7) üksikobjekti seisundit või ilmet mõjutav tegevus.

(3) Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud uuendusraie, välja arvatud Pargi piiranguvööndis, kõvalehtpuupuistutes ja pärnikutes. Uuendusraie tegemisel peab arvestama järgmiste tingimustega:

- 1) lageraiet on lubatud teha kuni 1 ha suuruse langina;
- 2) turberaie liikidest on lubatud veerraie ja häilraie kuni 5 ha suuruse langina,
- 3) männikute, kuusikute, kaasikute, haavikute ja sanglepikute uuendusraielangil tuleb elustiku mitmekesisuse tagamiseks säilitada kasvavaid ja/või surnud puid tüvepuidu kogumahuga vähemalt 20 tm/ha. Elustiku mitmekesisuse tagamiseks jäetavad säilikpuud valitakse erinevate puuliikide esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast, eelistades kõvalehtpuid, mände ja haabasid, samuti eritunnustega nagu põlemisjälgede, õõnsuste, tuuleluudade või silmapaistvalt laia võraga puid. Elustiku mitmekesisuse tagamiseks jäetavad puud koristamisele ei kuulu ja jäävad metsa alaliseks.

§ 15. Ehitustegevus piiranguvööndis

(1) Miljööväärtuse ja Tavaala piiranguvööndis on olemasoleval hoonestusalal lubatud väikeehitise püstitamine, mis ei nõua „Ehitusseadusest” tulenevalt kohaliku omavalitsuse kirjalikku nõusolekut ning hoonete rekonstrueerimine, kui selle käigus ei muudeta hoone välisilmet.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud:

- 1) Miljööväärtuse piiranguvööndis uute ehitiste püstitamine kinnistu hoonestusalal, algsetel taluõuekohtadel ning olemasoleva hoonestuse tarbeks väljaspool hoonestusala.

2) Tavaala piiranguvööndis ehitiste püstitamine.

3) Pargi piiranguvööndis ehitiste püstitamine.

(3) Käesoleva kaitse-eeskirja § 15 lõikes 2 nimetatud ehitiste püstitamisel on kaitseala valitsejal õigus esitada tingimusi ehitiste paiknemise ja välisilme kohta.

§ 16. Keelatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) maavarade kaevandamine, välja arvatud olemasolevates maardlates kuni nende ammendumiseni;
- 2) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine.

§ 17. Vajalik tegevus

Piiranguvööndi poollooduslike koosluste ja rohumaad esinemisaladel on nende ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik rohu niitmine, loomade karjatamine ning puu- ja põõsarinde harvendamine.

Poolloodusliku koosluse niitmine on lubatud alates 25. juunist, kui kaitsekorralduskavas või liigi tegevuskavas ei ole sätestatud teisiti.

5. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 18. Määruse kehtetuks tunnistamine

Vabariigi Valitsuse 18. märtsi 1997. a määrus nr 63 „Otepää looduspargi kaitse-eeskirja ja välispiiri kirjelduse kinnitamine” tunnistatakse kehtetuks.

¹ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 305, 08.11.1997, lk 42–65; L 236, 23.09.2003 lk 667–702; L 284, 31.10.2003, lk 1–53).

Määruse seletuskirjaga saab tutvuda Keskkonnaministeeriumi kodulehel www.envir.ee.

² Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatahtsad elupaigatüübid.

³ Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on märgitud määruse lisas esitatud kaardil, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (mõõtkava 1:10 000) LEST 97 1 mm täpsusega (EUREF89) projektsioonis ja Maakatastri andmeid. Ala kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris ning maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

Andrus Ansip
Peaminister

Keit Pentus
Keskkonnaminister

Heiki Loot
Riigisekretär